

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Позиция на Министерски съвет по т. 10 от Годишна работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2009 г.) – Предложение за Рамково решение на Съвета относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство, № 902-00-9, внесена на 27.08.2009 г.

I. На заседанието, проведено на 10 септември 2009 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове разгледа предложението за Рамково решение на Съвета относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство, включено като т. 10 от Годишна работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2009 г.).

II. Предложението за рамково решение на Съвета определя общи минимални стандарти относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство на държавите-членки на Европейския съюз. Въпреки, че правото на устен и писмен превод в рамките на наказателното производство е установено в членове 5 и 6 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) и е доразвито в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, Европейската комисия счита, че е необходимо да бъдат взети мерки на ниво ЕС, с цел утвърждаване на принципа на взаимно признаване.

Съгласно текста на предложението, право на устен и писмен превод имат всички лица, заподозрени в извършването на престъпление, до произнасянето на окончателната присъда, като това право се отнася и за производството по изпълнение на европейската заповед за арест (чл. 1). Правото на устен превод обхваща както досъдебното производство,

така и съдебното производство. Това право обхваща и предоставянето на правен съвет на заподозрения от неговия адвокат (чл. 2). По силата на чл. 3 от предложението, заподозреният има право на писмен превод на основните документи, включващи заповедта за задържане, обвинителния акт, основните доказателства и съдебното решение. Държавите-членки следва да гарантират, че съществува право на обжалване срещу решение за отказ на писмен превод на някой от основните документи. Предвидено е разходите за устния и писмения превод да се поемат от съответната държава-членка (чл. 4). В чл. 5 (1) е определено основното изискване за гарантиране на качеството на устния и писмения превод. Съгласно чл. 5, параграф, „Държавите-членки осигуряват обучение на съдиите, адвокатите и другия съответен съдебен персонал, за да гарантират способността на заподозрения да разбере производството.” Текстът на предложението предвижда рамковото решение да не се тълкува като ограничаващо правата и процесуалните гаранции, предоставени от ЕКПЧ или вътрешното законодателство на държавите-членки, осигуряващи по-високо ниво на защита (чл. 6).

III. Съгласно позицията, внесена от Министерския съвет, Република България подкрепя в най-общи линии проекта на Рамково решение на Съвета относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство, но застъпва категоричната позиция, че редица разпоредби, съдържащи се в него, като например, чл. 1, ал. 2 /относно етапа на наказателното производство за осигуряване на устния и писмен превод, чл. 2, ал. 1-4 /по отношение на изискването за превод на всички необходими срещи между обвиняемия и адвоката; припокриването на ал. 2 с ал. 1 и създаването на специална процедура за установяване владеенето на езика на производството от страна на обвиняемия, по която да се предвижда и право на обжалване, чл. 3, ал. 1 и 2 /относно правото на превод на всички съществени документи, без да се определя по чия преценка се считат за такива в ал.1 и ал.2, чл. 5, ал. 2 /относно обучението на съдии, адвокати и съдебен персонал, за да се осигури способността на заподозрения да разбира производството срещу него/, следва да бъдат коригирани и прецизирани. От позицията на Република България е видно, че тя настоява за недопускане на формализъм в наказателното производство, което да доведе до неговото забавяне, като се предотврати възможността процесуалните гаранции да се използват от обвиняемия/ подсъдимия за протакане на процеса. В тази насока Република България ще настоява за

прецизиране на етапа на наказателното производство, от който обвиняемият може да се ползва от правото на превод, както и изясняване на понятията „необходими срещи между обвиняемия и неговия адвокат” и „правните съвети, получени в хода на предварителното производство”, за които се предвижда превод. Не е подходящо да се развива специална процедура за установяване дали заподозреният разбира езика на производството. Това може безпроблемно да се установи от съответния разследващ или съдебен орган. Правото на обжалване, в случай на неразбиране на езика на наказателното производство от обвиняемия, е гарантирано така или иначе от разпоредбата на ЕКПЧ, а отделно от това би довело до евентуална отмяна на постановения акт. Не бива да се допускат злоупотреби и с правото да се изисква превод на „всички съществени документи”, без да се определят критерии как или кой ще преценява тяхната важност. Безпредметна е разпоредбата да се обучават съдии, адвокати и съдебен персонал да обезпечават способността на заподозрения да разбира производството. По тези въпроси следва да се търсят ясни и точни формулировки, за да не се обремени излишно наказателният процес.

IV. Предложението за рамково решение е обсъдено на заседание на Комисията по правни въпроси на 3 септември 2009 г. Комисията по правни въпроси подкрепи приемането на рамково решение и представената позиция, съгласно която Република България принципно подкрепя предложението за рамково решение на Съвета, но настоява за изясняване на определени понятия в текста.

V. Като цяло предложението не противоречи на принципа на субсидиарност. Въпреки това, по отношение на разпоредбата на чл. 5, параграф 2 от рамковото решение може да бъде отбелязано, че тя е формулирана много общо и поражда съмнения относно спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност. Цитираната разпоредба следва да бъде прецизирана.

VI. Въз основа на проведената дискусия Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове прие следните препоръки и заключения:

1. Проектът за Рамково решение относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство следва да бъде подкрепен, тъй

като предложението ще допринесе за подобряване на правата на обвиняемите, като същевременно ще улесни прилагането на принципа на взаимно признаване на съдебните решения.

2. Счита, че като цяло предложението за рамково решение не противоречи на принципа на субсидиарност.

3. Одобрява представената позиция, съгласно която Република България принципно подкрепя предложението за рамково решение на Съвета, но настоява за изясняване на определени понятия в текста.

Докладът бе подкрепен със 16 гласа „за”.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

/п./СВЕТЛИН ТАНЧЕВ